

Frit evangelium

Kerneværdis nr. 1

Af Jens Ole Christensen, generalsekretær i Luthersk Mission.

Hvis der var noget, som styrede dem, der startede LM, så var det lidenskaben for, at Guds venskab får vi uden modydelse fra os.

LM vil også kalde mennesker til tjeneste, mission og efterfølgelse. Og vi vil ikke mindst give os selv ind under det kald. Men faktorenes orden er ikke ligegyldig: Kristendom handler først og sidst om Guds redning af os i Jesus Kristus.

Alle andre temaer i kristentroen er underordnet det.

Sagt lidt mere teologisk: Det objektive (det, Gud gjorde for os) har altid forkørselsret for det subjektive (vores reaktion på det, Gud gjorde), hvis det er kristendom, vi snakker om.

Det objektive

Et centralt bibelord i LM's fødsel var Rom 5,6: »For mens vi endnu var svage, døde Kristus for ugudelige, da tiden var inde.«

Tre pointer er vigtige i det bibelord:

For det første: Det objektive betyder, at det skete faktisk. Kristus døde engang, cirka år 33 i Jerusalem. Det kan vi ikke lave om på her 1970 år senere. Vi kan hverken forbedre det eller udslette det.

Jeg kan altså hvile i Guds arme på grund af noget, som skete, længe før jeg blev født, og som ikke bliver lavet om af min større eller mindre succes som kristen.

Dermed er vi på vej ind i det andet: Det skete for ugudelige. Det er et ord om vores naturlige syndighed, som næsten ikke lader sig indfange. »Ugudelige« betyder dem, som ikke har stof i sig til at blive kristne og slet ikke er interesserede i Gud. Det var de mennesker, han elskede og ofrede sit liv for, længe før de (læs: vi) fik øjne til eventuelt at ofre ham en anelse opmærksomhed eller nysgerrighed.

Det kan måske komme til at lyde som billig automatnåde, hvis der ikke føjes en tredje vigtig dimension til: Denne nåde kostede Guds søn livet, da Kristus døde. Det er blodet og offeret, der gør os til Guds børn og bringer os ind i Guds venskab. Det er ikke en slags pludselig opstået ligegyldighed med vores synder hos Gud.

Gud mener stadig sin dom over synden. Og han vil føre den igennem. Men dommen ramte Kristus, for at vi skal leve under hans venskab og kærlighed.

To temaer hænger sammen: (1) Evangeliet kostede Jesus alt. (2) Derfor kan det være frit for os. Da han betalte en endeløs høj pris for os, afslørede han, hvor værdifulde vi er i Guds øjne. Vel at mærke som vi er, inden vi er begyndt at tro på ham. Det var jo allerede dengang, han priorerede, at han hellere ville være sammen med os for altid end slippe for den vanærende, ensomme og lidelsesfulde død.

I korset fastholdes en spænding, som alle andre steder ville være en selvmodsigelse: Vores uendeligt høje værdi og vores dybe, gennemsyndige fald. På grund af vores værdi ville Gud ofre sin søn for os. På grund af vores totale syndighed kunne en mindre pris ikke gøre det.

Vil man have med Gud at gøre, må man se begge de dimensioner i øjnene.

Det subjektive

Denne understregning af det objektive i kristendommen er undertiden blevet anklaget for at skabe ligegyldighed over for den kristne etik, troens liv og efterfølgelsen af Kristus.

Jeg synes ikke, man skal udelukke, at det i nogle menneskers liv har været konsekvensen. Og at det er en risiko, vi bør være opmærksomme på. Det må bare ikke få os til at indlægge modydelser i det evangelium, som Gud forkynder helt frit til os. Den risiko må vi løbe: At forkynde evangeliet så frit, at mennesker misbruger det.

Alternativet vil ofte være, at vi slet ikke forkynder det.

Men når budskabet om Guds kærlighed gennem Kristi offer for alvor får fat i en samvittighed, så er det ikke sløvheden, det kalder frem. For kærlighed inviterer ikke til ligegyldighed, men til engagement.

»Vi elsker, fordi han elskede os først,« skriver Johannes, 1 Joh 4,19. Guds kærlighed kalder genkærlighed frem, kærlighed til de andre han elsker, og vilje til at lytte til hans formaninger.

Når vi ser, hvilken pris Kristus måtte betale for os, så opdager vi også, hvor farlig synd er: Man kan gå lige så fortabt af den, som Jesus gjorde på korset. Det er vel noget af grunden til, at mange LM'ere i praksis har været ret forsigtige i livsstilen. Man bliver nemlig bange for at synde, når man opdager, hvad synden kostede Gud.

To klassiske fronter

Når det er vigtigt at betone det frie evangelium, skyldes det naturligvis, at der er andre tendenser på markedet. Historisk set spillede betoningen af det frie evangelium op imod to:

Det handlede først om en præstations-orienteret forståelse af omvendelsen. I det vækkelsesmiljø, hvor LM opstod, var der mange forestillinger om, hvordan en omvendelse burde foregå. Det kunne handle om graden af syndserkendelse, styrken af den efterfølgende glæde over evangeliet, synlig ændring af livsstil og så videre.

Op mod det prædikede LM-fædrene: Det var de ugudelige, Kristus døde for. Derfor er der fred til dem, der ikke har fred i hjertet - og vel at mærke heller ikke har det, når prædikenen er forbi. Og der er frelse til dem, der må kæmpe videre med de samme gamle synder.

Man kan overveje, hvor aktuel denne front er i dag. Begreberne om en ret omvendelse er i hvert fald noget ændrede - men svaret er aktuelt nok: Det er de religiøst uegnede, Jesus vil have med at gøre.

Den anden front er fronten mod en præstations-orienteret forståelse af væksten i kristenlivet. Og den er i hvert fald temmelig aktuel. Også i dag vrimler kristenheden med mennesker, der tester deres kristenliv på, om for eksempel andagtslivet, evangelisationen og følelserne fungerer. Eller på, om vi har et »godt kristent familieliv« hjemme hos os. Lutter gode sager, når de ikke bruges som test.

Selv om mange kristne i søvne kan sige sætningen »vi bliver frelst af nåde ikke af gerninger«, så bliver talen om det kristne liv, præstationens bagdør for mange mennesker.

Det frie evangelium tilbyder en anden test. Ja siger, at det er den eneste test, der holder i evighed: For Jesus Kristi skyld er du smuk i Guds øjne midt i det ikke-fungerende andagtsliv, nederlagene i familielivet og de ustabile følelser.

Du må kæmpe din kamp - også med familielivet og følelserne - i vished om at Gud aldrig kan blive mere tilfreds med dig, end han er nu. For han er tilfreds med det, Jesus gjorde for dig.

Det lever vi af ...

Flere gange under skrivningen af denne kronik har jeg taget mig selv i typiske lederformuleringer: »Det skal LM prædike«, »det står vi for«, »det vil vi holde frem«. Som om frit evangelium bare er noget, vi skal prædike for andre.

Nej: Evangeliet er et livsrum for os. Vi bor i det, og vi må selv leve af det. Derfor skal vi høre det igen, og derfor har vi brug for den inspiration at se mennesker omkring os, der lever af det.

Det er ligesom kærligheden mellem ægtefæller, der må fornys for ikke at dø. De må blive ved med at fortælle og vise, at de elsker hinanden, ellers bliver deres kærlighed bare et historisk faktum i ordets ondeste betydning.

For selv om det subjektive intet batter i vores forhold til Gud, så spiller det en stor rolle i vores liv på denne jord.

Nådesindet

LMH's tidligere lærer Karl K. Riis taler i denne forbindelse ofte om »nådesindet«. Som jeg hører ham, handler det dels om det sind, der selv lever af nåde. Nådesindet er ikke først og fremmest karakteriseret af livsstil, steder, man »kommer«, holdninger, man har, og andre holdninger, man tager afstand fra.

Det er karakteriseret ved et sind, der har brug for tilgivelse. Og som derfor har god plads til de skrøbelige, syndige, skæve og sårede.

Når nådesindet kommer til at præge os, så bliver grundtonen anderledes: Vi fremhæver ikke andres fejl, men vi gør, hvad vi kan, for at skjule dem og tage alt op i bedste mening. Vi kan godt konfrontere mennesker med deres synd eller vranglære. Men det sker med varme, i solidaritet og med sans for, at jeg taler med et værdifuldt og elsket menneske.

Nådesind er nemlig storsind.

Dermed bliver der et lidt spidst spørgsmål tilbage: Kan vi i vores forkyndelse af frit evangelium - og i front mod præstations-orienteret kristendom - glemme en tredje front?

Fronten mod vores egen smålighed.

Vi har mange gange og på mange måder prædikeret: Kom, som du er, til Jesus. Han har plads til et menneske som dig. Men er vi undervejs - i holdning og adfærd - kommet til at prædike, at skal du være hos os, så skal du også blive som os?

Sådan at livsstil, temperament og kultur er blevet vores særlige præstationsreligion. Hvis det er tilfældet, så har LM-fædrenes kerneværdi en vigtig meddelelse til os: Frit evangelium er ikke bare frihed fra religiøse tillægskrav. Det er også frihed fra miljøers og menneskers tillægskrav.

Fordi eneste adgangsbillet til Guds rige er, at Kristus døde for ugudelige.

2010.